

Historia Patrona naszej Szkoły „Żołnierza Wyklętego” rtm. Witolda Pileckiego

ŻOŁNIERZE
WYKLĘCI

Dzieciństwo i młodość

- **Witold Pilecki** urodził się **13 maja 1901** roku **w Ołońcu**, w Karelii na północy Rosji. Był trzecim z pięciorga dzieci polskich ziemian-Juliana Pileckiego i Ludwiki z Osiecimskich. Dziadom Witolda, zarówno po mieczu, jak i po kądzieli, za udział w Powstaniu Styczniowym carat skonfiskował majątki ziemskie na Litwie. Julian Pilecki pracował w Ołońcu jako rewizor leśny.

Julian Pilecki

Ludwika Pilecka, z córką Marią i synem Witoldem, Ołonec 1905 r.

- W 1910 roku Pileccy osiedli w Wilnie.
- przyszły bohater niepodległościowego podziemia odebrał pierwsze konspiracyjne szlify. **Wstąpił do tajnego towarzystwa "Sokół", koła samokształceniowego "Narodowcy" i przede wszystkim do harcerstwa.** Jako skaut brał udział w ćwiczeniach i kursach o charakterze wojskowym. Grupa starszoharcerska, do której należał, dołączyła do oddziałów wileńskiej samoobrony w październiku 1918 roku.

- Pierwszą walkę stoczył Witold Pilecki 1 stycznia 1919 roku. Poprowadził zwycięski atak na Niemców broniących się zaciekle na wileńskim dworcu kolejowym.
- Walczył z bolszewikami pod Wilnem, Grodnem w sierpniu 1920 roku pod Płockiem z 211 pułkiem ułanów (wchodzącym w skład grupy gen. Lucjana Żeligowskiego).

- Pilecki złożył w maju 1921 r. egzamin dojrzałości. Znał wówczas biegle już trzy języki obce: rosyjski, niemiecki i francuski. Następnie rozpoczął, jako wolny słuchacz, studia na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, lecz wkrótce je przerwał z powodu braku środków finansowych na ich kontynuację.

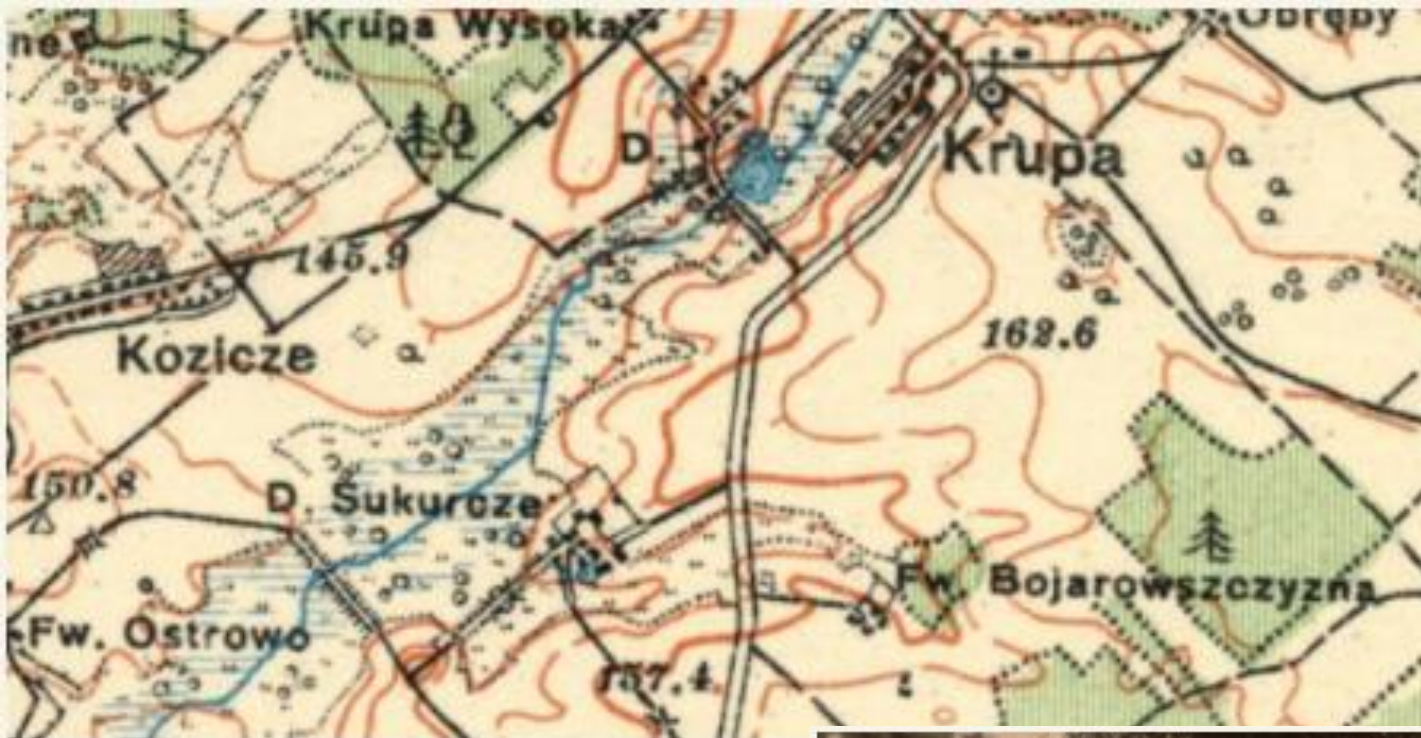

- Zdemobilizowany został dopiero w styczniu 1921 roku. Następnie **kształcił się w Szkole Podchorążych Rezerwy Kawalerii w Grudziądzu gdzie na przełomie 1921 i 1922 r. odbył 10-miesięczny kurs** i odbywał praktykę w 26 pułku ułanów im. hetmana Jana Chodkiewicza. W 1926 roku otrzymał stopień podporucznika rezerwy ze starszeństwem z 1923 r. **W późniejszych latach prawie corocznie uczestniczył w ćwiczeniach rezerwy w 26 pułku ułanów, a od 1931 r. w Centrum Wyszkozenia Kawalerii w Grudziądzu**

- W 1926 roku osiadł w **majątku Sukurcze w powiecie lidzkim**. Mieszkał i gospodarował tam aż do wybuchu II wojny światowej.
- Ożenił się w 1931 roku z młodą nauczycielką z Mazowsza Marią Ostrowską. Żona urodziła mu syna Andrzeja i córkę Zofię.

Obrazy namalowane przez Witolda Pileckiego, przekazane do kościoła parafialnego w Krupie

- Pilecki zakładał w powiecie lidzkim **Straż Ogniową**, był **prezesem mleczarni**, zajmował się kółkiem rolniczym. W powiecie utworzył także z okolicznych osadników wojskowych **Konne Przystosowanie Wojskowe „Krakus”**. Został **mianowany dowódcą Lidzkiego I Szwadronu PW**. W 1937 r. KPW pow. lidzkiego zostało podporządkowane 19 Dywizji Piechoty. W 1938 r. Witold Pilecki otrzymał za swoją pracę społeczną i zaangażowanie społeczne **Srebrny Krzyż Zasługi**.

Kampania Wrześniowa 1939 roku

- 26 sierpnia 1939 roku otrzymał Pilecki rozkaz mobilizacji swoich "Krakusów". Szwadron wszedł w skład 19 Dywizji Piechoty gen. brygady Józefa Kwarciszewskiego. Pilecki walczył nieprzerwanie do 26 września. Kiedy Niemcy rozbili jego dywizję, nie złożył broni. Wraz z majorem Janem Włodarkiewiczem i jego żołnierzami zaszył się w lasach i prowadził walkę podjazdową przez trzy tygodnie. Po tych wydarzeniach dla Pileckiego rozpoczęła się walka podziemna.

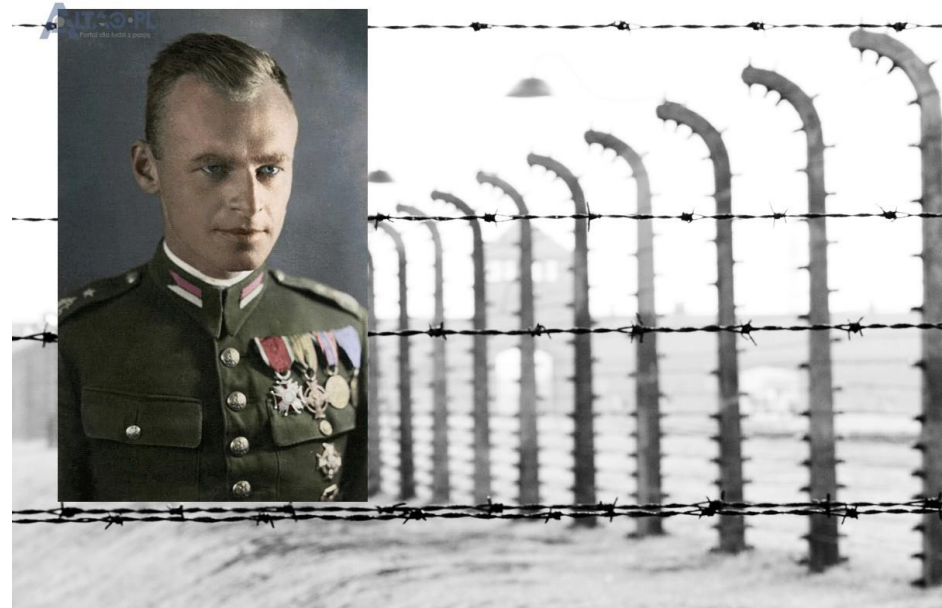
• Konspiracja

W listopadzie 1939 roku doszło do spotkania Pileckiego, Włodarkiewicza oraz Jerzego Meringa, Jerzego Skoczyńskiego, powołali **Tajną Armię Polską**. Jesienią 1941 roku Tajna Armia Polska podporządkowała się ZWZ. Komendant główny ZWZ awansował "**Witolda**" (bo taki był konspiracyjny pseudonim Pileckiego) na porucznika.

KL Auschwitz

- Dobrowolnie "dał się zamknąć" w Oświęcimiu. Zobowiązał się do napisania szczegółowego raportu o tym, co naprawdę dzieje się w KL Auschwitz. Raport ten miał być przesłany do Londynu. Dowódcy Pileckiego zgodzili się na ten krok. Przygotowano dla porucznika fałszywe dokumenty. Pilecki stał się "[Tomaszem Serafińskim](#)" z Krakowa.

- **Aresztowany 19 września 1940 roku**, przyjechał do KL Auschwitz w nocy z 21 na 22 września. **Otrzymał numer obozowy 4859**. Nie od razu przystąpił do zadań. W miesiąc po przybyciu do obozu Pilecki rozchorował się. Kiedy wydobrzał, otrzymał funkcję pielęgniarza. Pracował następnie w szklarni i rzeźbiarni.. Stworzył tajny **Związek Organizacji Wojskowych**. Związek funkcjonował w systemie "piątkowym". Grupy pięciu ludzi działały razem, a poszczególne "piątki"- powiązane siecią łączników- współpracując ze sobą, nie znały siebie nawzajem.

- Konspiratorzy organizowali dożywianie słabych i chorych, rozdzielali sprawiedliwie odzież i leki. Nawiązywali także łączność ze światem zewnętrznym i rozpowszechniali w obozie krzepiące informacje o niemieckich niepowodzeniach. Z więziennej kancelarii wydobywano dokumenty i zdjęcia stanowiące dowód nazistowskich przestępstw. **Pierwsza poczta kurierska z tymi materiałami dotarła z obozu do Londynu w marcu 1941 roku.** W szpitalu obozowym "piątka" Pileckiego wyhodowała zarążone tyfusem wszy- "broń", za pomocą której starano się likwidować szczególnie bestialskich kapo, konfidentów, a nawet esesmanów. Rozważano także możliwość wzniesienia powstania w KL Auschwitz- ale myśl o niemieckiej zemście na rodzinach powstańców zahamowała te plany.

* RAPORT W. *

W dniach 14, 15 i 16 września 1939 r. na rozkaz gen. l. przez m. w. we Włodawie Oddział kenny - 185 koni i pieszy - ponad 100 września przyjechał do Włodawy officer tej samej do je. bregady, niam i m. przyjaciel maj. S., któremu ustąpiłem dowództwa nad Odd.

Z oddziałem tym trwaliśmy "konna i zbrojne w różnych terminach października 1939 r., a historie tegoż upamiętnili już moi młods.

Oddział ten był zaczątkiem Organizacji T.A.P., którą założyli w pierwszej połowie listopada 1939 r.

W Warszawie pracowałem jako szef sztabu TAP-u od listopada 1940 r. i następnie od maja 1940 r. jako inspektor główny TAP-u, "Witold". Dażyłem do wcielenia TAP-u do ZWZ-u. Miałem z tym trybois zdan /Sw.św. żyjący: 4, 41 i mjr 52/. Decyzja dn. 19.9.40 r. /S

W TRZECIĄ ROZEMNIĘ I SPNIENIA OBOZU W OSWIECIMIU - RAPORT KWERZY - W LUBIE KWIETNI - POZA DOKŁAD WYKŁADZEM W TYM PIKLE - PR. LUBI KWIETNI KWIETNIUM - ZAMIEJAJĄC SIĘ, ZGODNIE Z NASZYM OKR. W "DUNKI", "OBROCKI", "MIELEKI".-

M. a. wzmienionych w raporcie Pracowników Organizacji Wojskowej w Oświęcimiu
/Stan w chwili opuszczenia przez mnie Oboza
Zamordowany podczas badania plut. 22.

Witold Pilecki z KL Auschwitz przekazywał polskim władzom podziemnym meldunki o sytuacji w obozie – po raz pierwszy już w październiku 1940 roku – które dalej przekazywane były do rządu w Londynie. Po ucieczce w 1943 roku Pilecki napisał dwa raporty, zaś po wojnie w 1945 roku sporządził trzeci z nich, będący obszerną relacją przeżyć obozowych. Raporty Pileckiego stanowią niezwykle cenny dokument funkcjonowania polskiej wojskowej siatki konspiracyjnej w KL Auschwitz, a także są przejmującą relacją naocznego świadka zbrodni hitlerowskich.

Uciezka

- Pilecki uznał na początku 1943 roku, że powinien uciec. Wraz z dwoma innymi konspiratorami – Edwardem Ciesielskim i Janem Redzejem – dostał się do komanda piekarzy. **W poniedziałek Wielkanocny 1943 roku**, przecięli kable telefoniczne i odłączyli alarm, a drzwi piekarni podparli metalowym drągiem, aby esesmani nie wydostali się za szybko z budynku. Nad ranem dotarli na plebanię w **Alwerni** koło Regulic. W Puszczy Niepołomickiej ostrzelał ich niemiecki patrol- Pilecki został lekko ranny w rękę. Po sześciu dniach marszu znaleźli się w Bochni. Później „zaszyli się” na czas pewien w Krakowie. Tam **Pilecki zdobył nową kenkartę na nazwisko Jana Uznańskiego**. Wkrótce „Jan Uznański” powrócił do Warszawy. Został zastępcą dowódcy oddziału III Kedywu KG AK "Kameleon", a **w lutym 1944 roku awansowano go do stopnia rotmistrza**.

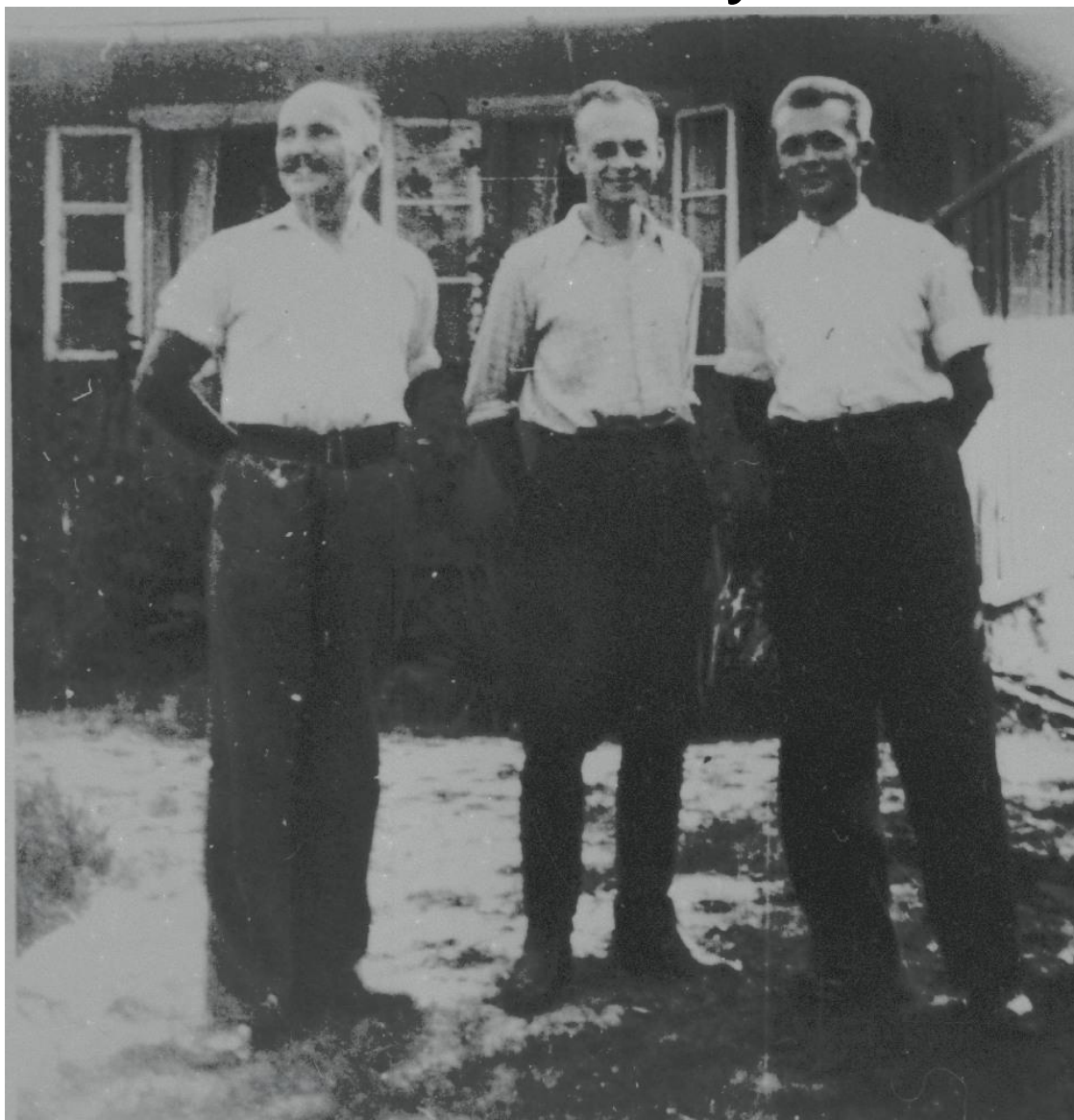

Rotmistrz Pilecki niemiecka karta rozpoznawcza

Pilecki niemiecka karta rozpoznawcza

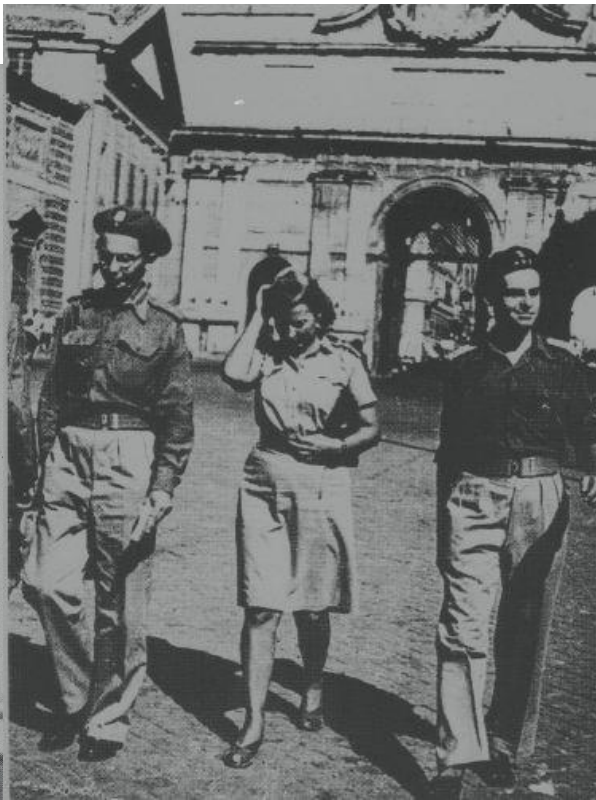
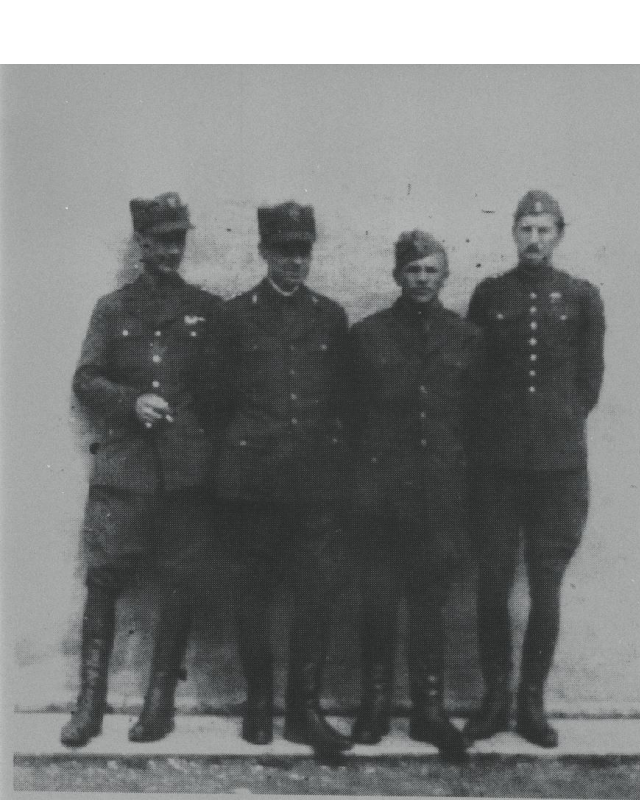
Edward Ciesielski, Jan Redzej i Witold Pilecki – uciekinierzy z Auschwitz

• Powstanie Warszawskie. Włochy. Powrót do Polski

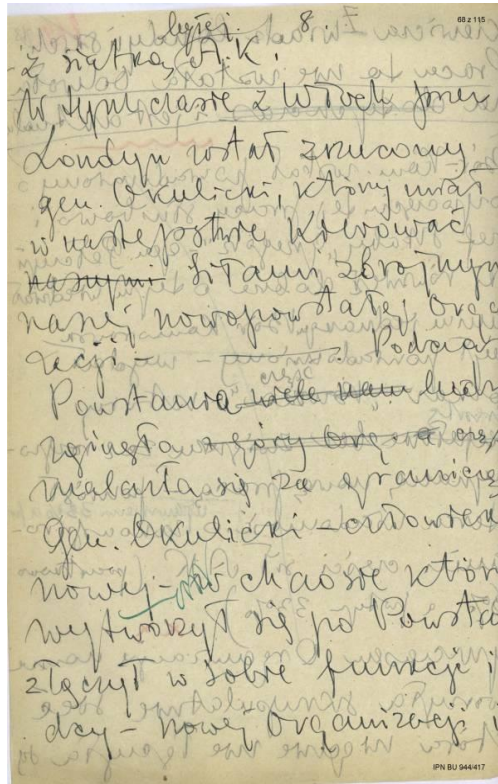
Kiedy wybuchło Powstanie Warszawskie Pilecki walczył w Śródmieściu jako dowódca II kompani I Batalionu Zgrupowania "Chrobry II".

W październiku dostał się do niewoli. Z Ożarowa trafił do Lamsdorf, a potem do Murnau. W lipcu 1945 roku otrzymał wojskowy przydział do 2 Korpusu Polskiego – pojechał więc do Włoch. Żywiołem rotmistrza była jednak konspiracja, dlatego- za zgodą dowództwa- zdecydował się na powrót do Polski. W grudniu 1945 roku przybył do Warszawy. Rozpoczął się ostatni, tragicznie zakończony, akt jego działalności.

- Ostatni, tragicznie zakończony akt działalności Pileckiego**

Mieszkał w różnych miejscach (żona z dziećmi wciąż przebywała w Ostrowi Mazowieckiej i - jak za okupacji-odwiedzali się od czasu do czasu). **Jako Roman Jezierski** podjął oficjalną pracę w fabryce wód perfumeryjnych. Był także magazynierem w przedsiębiorstwie budowlanym. "Po godzinach" **zajmował się** pisaniem wspomnień z Oświęcimia, a przede wszystkim **wyszukiwaniem i przekazywaniem rządowi londyńskiemu dowodów komunistycznych zbrodni na żołnierzach polskiego podziemia-dokumentów, zdjęć z aresztowań, wywózek w głąb ZSRR, więziennych grypsów, ustnych relacji naocznych świadków.** Pracował tak do maja 1947 roku. Nie zdawał sobie sprawy z faktu, że w grupie jego współpracowników przez kilka miesięcy funkcjonował agent bezpieczeństwa.

Handwritten manuscript page with dense cursive text. The text is written in dark ink on aged paper. It appears to be a continuation of the memoirs mentioned in the text above. The handwriting is very tight and fills most of the page. There are some faint markings and numbers at the top right and bottom right of the page.

Zbrodnie w majestacie „prawa”

- **Aresztowany w maju 1947 roku**, osadzony został w więzieniu mokotowskim i odizolowany od innych. Śledztwo rozpoczął ponurej sławy sowiecki prokurator Andriej Wyszyński, potem przejęli je inni funkcjonariusze MBP. Rotmistrz przesłuchiwany był dzień i noc bez przerwy (zmieniali się jedynie śledczy), maltretowany- połamano mu obojczyk, zerwano paznokcie.

- UB sfabrykował materiały, które posłużyły prokuraturze do sformułowania absurdalnych zarzutów. "Witolda" oskarżano o przygotowywanie zbrojnego zamachu na ważnego funkcjonariusza MBP, działanie na rzecz obcego mocarstwa (miał przyjąć 1030 dolarów od oficera z Armii Andersa jako zapłatę za "działalność szpiegowską"). Do tych zarzutów rotmistrz się nie przyznał. Potwierdził jedynie fakt, że po powrocie do Polski nie ujawnił swojej tożsamości oraz stopnia oficerskiego.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO
W WARSZAWIE

AKTA

II Sr. 103/48

118/91/3895
sprawy Nr.

p. ko. *Pileckiemu Witoldowi s. Juliusa i in.*

osk. z art. WŁASNOSĆ ARCHIWUM STOW. PISM Nr 2-548

Sr. Adm. 924/42

ARCHIWUM
Stoły Sprawiodławszy M. D. N.
Sr. 229/42/50 Tom II

Zaczęto _____ 194__ r.

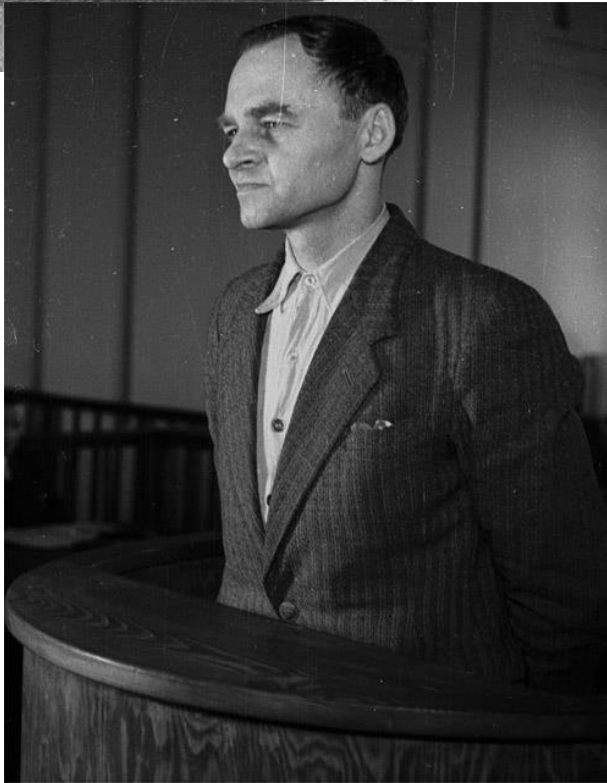
Skończono _____ 194__ r.

Sr. 103/48 Tom. Nr. II

Akta zawierają 323 kart

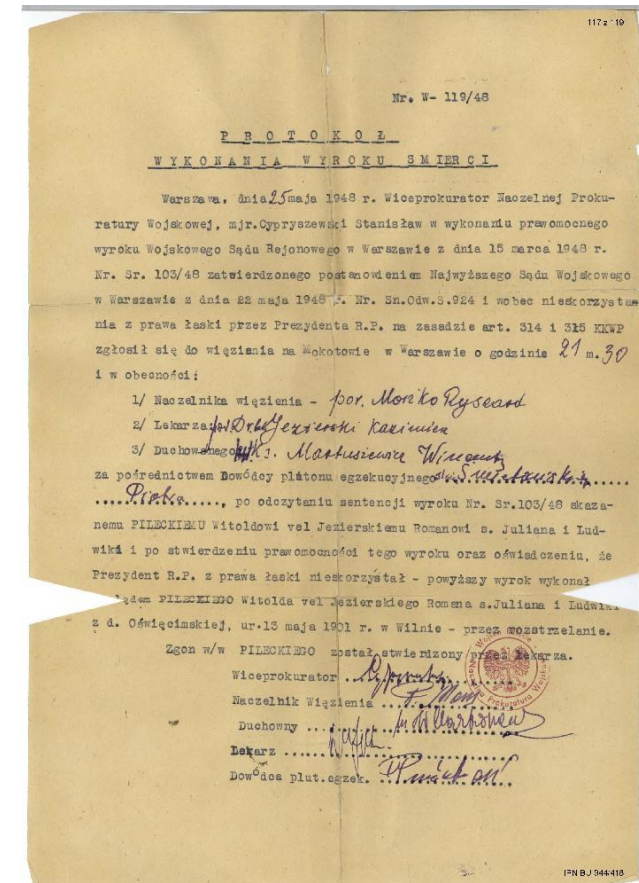

- **Proces trwał od 3 do 11 marca 1948 roku. 15 marca ogłoszono wyrok: dla rotmistrza Witolda Pileckiego, władze Polski Ludowej żądały kary śmierci. Pozbawiono go ponadto praw publicznych i obywatelskich praw honorowych i skazano na przepadek mienia.**

- Obrońca rotmistrza, mecenas Lech Buczkowski złożył do Najwyższego Sądu Wojskowego skargę rewizyjną. Organ ten utrzymał jednak w mocy wyrok Wojskowego Sądu Rejonowego. Buczkowski przesłał do Bieruta prośbę o ułaskawienie. Podobne pismo skierowali do Bieruta żona Pileckiego i sam rotmistrz.

- Bierut z prawa łaski nie skorzystał. **Rotmistrz został stracony 25 maja 1948 roku.** Prawdopodobnie zaprowadzono Pileckiego do specjalnej celi więzienia mokotowskiego. Skazaniec schodził w dół po schodach i wtedy – zwyczajem sowieckim - otrzymał strzał w tył głowy. Miejsce pochówku rotmistrza nie jest znane.

**Staralem się tak żyć, abym
w godzinie śmierci mógł się
raczej cieszyć, niż lękać.**

- Witold Pilecki

- 1 października 1990 roku Najwyższy Sąd Wojskowy uniewinnił Witolda Pileckiego, a proces z 1948 roku uznał za zbrodnię sądową. Brytyjski **historyk prof. Michael Foot w swoim dziele pt. "Sześć twarzy odwagi"** uznał rotmistrza za *jednego z sześciu najwybitniejszych żołnierzy ruchu oporu II wojny światowej.*

Maria Pilecka z synem Andrzejem w Warszawie, maj 1991 r.

Żywa historia naszego Patrona szkoły rtm. Witolda Pileckiego
poznana dzięki
Zofii Pileckiej - Optułowicz
oraz Andrzejowi Pileckiemu

Kultywujemy pamięć rtm. Witolda Pileckiego

VI Ogólnopolski Zjazd Szkół
noszących imię rtm. Witolda Pileckiego
11-12 czerwca 2018 r.

**SZKOŁA
PODSTAWOWA nr 21**
im. rtm. Witolda Pileckiego
w Grudziądzu